

Příloha k protokolu o SZZ č.:

Diplomant: Lucie Dastychová

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: NJ – OV/ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Recenzent diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 2.7. 2007

Mgr. Radek Cvach

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Některé náročné situace u žáků na II. stupni ZŠ a možnosti jejich zvládnutí

Předkládaná diplomová práce se blíže zabývá problematikou zvládnutí náročných situací žáky 2. stupně ZŠ. Tvoří ji dvě části, teoretická a praktická, které z hlediska obsaženosti nejsou příliš vyvážené.

Teoretická část obsahuje kapitoly 2 – 10. Ve druhé kapitole nás autorka poměrně vhodně uvádí do problematiky náročných životních situací. Kapitola třetí se zabývá stresem, frustrací a konfliktem a to velmi podrobně. Autorka zde vysvětluje tyto pojmy i z fyziologického hlediska. Používá zde i mnoho odborných termínů, které by mohla při obhajobě blíže vysvětlit (např. str. 19, ACTH). Dále jsou zde naznačeny způsoby různých obranných mechanismů při setkání se se stresem (frustrací, konfliktem). Možná by diplomantka mohla při obhajobě uvést také příklady klasifikovaných čtyř druhů konfliktů (str. 30). Na straně 31 je tvrzení, že „bezkonfliktní typ“ ... nemá pevné zásady. Takže zásadový člověk je konfliktní? Kapitola čtvrtá naznačuje činitele ovlivňující odolnost vůči stresům (konfliktům a frustracím) a je velmi sporá. V kapitole páté jsou poměrně podrobně a zajímavě popsány techniky vyrovnávání se s náročnými situacemi (místo podobné se str. 28). V šesté kapitole autorka popisuje specifika žáka na 2. st. základní školy. V posledním odstavci na str. 38, by mohla u obhajoby osvětlit, jaké „nedostatky“ má na mysli. V této kapitole také, ale poměrně skromně, představuje výukové a výchovné cíle 2. stupně ZŠ. Bohužel je zde zužuje pouze na vědomosti a dovednosti, jakoby si ani nebyla vědoma současné probíhající kurikulární reformy. Velmi zajímavě napsaná je kapitola 7., která pojednává o psychologickém vývoji dítěte se zaměřením na pubertu. I když mi nepřipadá úplně provázaná s hlavní problematikou práce, přesto je povedená. Diplomantka zde velmi zajímavě nabízí různé pohledy na toto rizikové období v životě žáka a to podle různých autorů. V osmé kapitole se zabývá školní třídou. Hned první věta kapitoly je však nesrozumitelná a rovněž by diplomantka měla ve stejném (tedy prvním) odstavci osvětlit pojem „skupina střední“. Velmi diskutabilní je po obsahové stránce i 1. odstavec na str. 50 (pod odrážkami). Podle mne, tvrzení zde uváděná, takto paušálně nelze říci. A i další text na této stránce vyzývá k polemice. Na str. 51 (dole) autorka uvádí, zajímavé tvrzení o diferenciaci (přístupu k žákům ze strany učitelů). Při obhajobě by se diplomantka mohla zamyslet nad tím, zda je to dobře či nikoli. V deváté kapitole se autorka dotýká problematiky hodnocení školních výsledků žáků. I zde je diskutabilní tvrzení, na str. 58, ... „známky jsou informací, s objektivní hodnotou“, to by asi také stálo u obhajoby za vysvětlení. Rovněž na str. 59 uvádí, že rodina je pro každé dítě první institucí s pravidly, ale to asi také není zcela přesné (co MŠ?). V poslední kapitole (10.) teoretické části se autorka věnuje rodině, jako významnému činiteli při zvládnutí náročných životních situací. Jinak se dá, i přes výše uvedené námitky, ale říci, že celá teoretická část je dobře postavená na vhodném výběru odborné literatury a jejích citací.

Praktickou část tvoří v podstatě dvě kapitoly. V 11. autorka představuje východiska výzkumu. Zde stanovuje šest hypotéz, které ale příliš neodpovídají hypotéze navrhované

v zadání DP. Z hlediska formulací, jsou H 1, 2 a 3 poměrně nejednoznačné a těžko ověřitelné. Řekl bych, že H1 a H2 jsou v určitém rozporu, současně H1 a H3 jsou si naopak podobné. Nejlépe formulovaná je podle mého názoru H5. Šestá hypotéza naopak nejvíce souvisí se zadáním DP. Výzkum náročných životních situací autorka prováděla na vzorku 49 žáků. Samotný počet dotazovaných by myslím postačoval. Na věrohodnosti výzkumu ale ubírá, že byl proveden pouze na jedné škole (ta by neměla být jmenována). Jako chvályhodné se jeví použití předvýzkumu, který autorka prováděla formou volných sdělení žáků. Pouze mohla být do příloh dána ukázka této fáze výzkumu. V samotném výzkumu použila diplomantka několik metod či technik. Použila velmi vhodně standardizovaný i nestandardizovaný dotazník, dále techniky nedokončených vět. V přehledu metod na str. 70 by bylo asi lépe uvést pod č.2 „studium pedagogické dokumentace“. Ve dvanácté kapitole interpretuje výsledky. Velmi pečlivě a podrobně zpracovává standardizovaný i nestandardizovaný dotazník a doplňuje vše přehlednými tabulkami. Pouze pasáže o žácích (str. 74 – 75) mi připadají, sice statisticky zajímavé, ale poněkud odtažitě vzhledem k problematice. U obhajoby by také autorka měla objasnit, zda do tabulky „opora“ (str. 81) bylo možno křížkovat ve více sloupcích. Výsledky na str. 84 (strach žáků) jsou zajímavé a varující. I 32,65% podíl školy na strachu dětí je poměrně vysoký. Ale vzhledem k tomu, byl výzkum prováděn pouze na jedné škole, nelze tento výsledek považovat za reprezentativní. Ke konci kapitoly 12 jsou závěry jednotlivým hypotézám. Vzhledem k formulaci H1 je i její potvrzení diskutabilní (H obsahuje více položek). Závěr k H2 se dá považovat za adekvátní. U H3 je také těžké zaujmout stanovisko, protože výběr střední školy může být také vnímán jako školní situace. U H4 je zase problémem pojem „blízká osoba“, jak ji chápe, by asi diplomantka měla objasnit. Závěry k H5 a H6 jsou adekvátní. V samotném závěru práce autorka předkládá určitá doporučení směřovaná k učitelům i rodičům, jak předcházet a řešit s dětmi jejich obtížné životní situace. Tato kapitola je velmi podnětná. Celkově se dá říci, že autorka na praktické části práce prokázala velmi dobře schopnost samostatného a tvořivého přístupu k problematice.

Tato diplomová práce se jako celek v současné době jeví více než aktuální, opírá se o dostatek moderní odborné literatury a prokazuje velmi dobré znalosti autorky o zkoumané problematice.

Po formální stránce je práce zpracována velmi dobře, rozsah textu činí 87 stran bez příloh a má výbornou grafickou úroveň. Drobnou formální chybou je citace na str. 12, kde autorka uvádí publikaci Říčana s rokem 1998 a v seznamu literatury je rok 1997. Práce dle mého názoru po obsahové stránce vyniká nad běžný průměr diplomových prací. Doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v e l m i d o b ř e**

 podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne: 30.6. 2007

Stupeň klasifikace	v ý b o r n ě	v e l m i d o b ř e	d o b ř e	n e v y h o v ě l
--------------------	---------------	---------------------	-----------	-------------------